

Mødet den 24. Marts 1926.

1. (J. Nr. 400—1926). Forslag til Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter i 1927—28. 2. Behandling.

Borgmesteren henstillede til Medlemmerne og Forslagsstillerne ganske kort at motivere deres Ændringsforslag, saa man ikke fik en ny Diskussion om Budgettet.

Følgende Ændringsforslag forelaa;

Ad Udgiftskonto II.

1) *Forslag fra Leonhard Hansen og Bernt Jensen om, at Konto II 2 n (655) forhøjes med 5000 Kr. til 105.000 Kr.*

2) *Forslag fra samme om, at Konto II 2 o (656) forhøjes med 10000 Kr. til 190.000 Kr.*

Budgetudvalget kan ikke anbefale disse Forslag.

Leonhard Hansen beklagede, at Budgetudvalget havde skaaret disse Poster ned, men dette Udvalg maatte jo saa tage Ansvaret, hvis der kom Overskridelser. Men som Forholdene laa, var der jo intet andet at gøre end at tage Forslagene tilbage.

Forslagene toges tilbage.

3) *Forslag fra Leonhard Hansen og Bernt Jensen om, at Konto II 2 q 2 g (675) forhøjes med 1000 Kr. til 5000 Kr*

Anbefalet af Budgetudvalget.

Vedtoges.

4) *Forslag fra Leonhard Hansen og Bernt Jensen om, at Konto II 3 h (726) forhøjes med 5000 Kr. til 85000 Kr.*

Budgetudvalget kan ikke anbefale Forslaget.

Leonhard Hansen beklagede ogsaa Budgetudvalgets Stilling hertil. Efter Regeringens Forslag vilde Invaliderrenten blive nedsat fra 800 til 540 Kr. aarlig, men da Folk umuligt kunde leve af dette Beløb, var der i Lovforslaget tilføjet, at det overlades til Kommunerne at give et Tilskud dertil. Taleren vidste jo ikke, hvorledes Aarhus Byraad vilde stille sig hertil, men hvis der skulde ydes saadant Tilskud, vilde Budgettet ikke kunne holde. Men man kunde jo saa lige saa godt tage Forslaget tilbage.

Forslaget toges tilbage.

5) *Forslag fra Leonhard Hansen og Bernt Jensen om, at Konto II 3 k (729) forhøjes med 6000 Kr. til 12000 Kr., og at Teksten affattes saaledes:*

»Udgift iflg. Lovene Nr. 650 af 6. Maj 1921 § 13, næstsidste Stk. og Nr. 529 af 22. December 1921 § 16, Stk. 2. (Hjælp til Betaling af Medlemsbidrag til Sygekasse og Arbejdsløshedskasse)«.

Budgetudvalget kan ikke anbefale Forslaget.

Leonhard Hansen oplyste, at ifølge disse Love kunde Medlemmer af Arbejdsløshedskasser ved Henvendelse til Forsørgelsesvæsenet faa $\frac{1}{3}$ af Kontingentet betalt. Det havde hidtil ikke fundet Sted i ret stor Udstrækning, men lige i den sidste Tid var det steget stærkt, saa Forsørgelsesvæsenet i sidste Uge havde udbetalt 6000 Kr. hertil. En Forhøjelse af denne Post var derfor meget paakrævet, og det var beklageligt, at Budgetudvalget ikke kunde gaa med dertil. Men der

var jo saa ikke andet at gøre end at tage Forslaget tilbage.

H. P. Christensen svarede, at Forslaget ikke forelaa ved Budgettets 1. Behandling, men naar Udbetalingen skulde ske i Henhold til Lov, maatte man jo være forberedt paa nogen Overskridelse her.

J. Chr. Møller bemærkede, at Kommunen næppe var forpligtet til en saadan Udbetaling, men at den kunde yde Hjælp i visse Tilfælde.

Leonhard Hansen henviste til Lovens Ord, som gik endnu videre, idet ikke alene Arbejdsløse kunde faa en saadan Hjælp, men ogsaa Folk med en ringe Fortjeneste, selv om de havde Arbejde. Det sidste havde man dog ikke benyttet sig af, men det kunde godt komme til at foreligge. Det var rigtigt, at det ikke forelaa ved 1. Behandling, men Budgettet blev indsendt for ca. 3 Maaneder siden, og paa det Tidspunkt var der ikke kommet en eneste Henvendelse om Hjælp, saa der var ikke Anledning til at komme med Forslaget den Gang.

H. P. Christensen erindrede om, at det kun var 3 Uger siden, man konfererede om Budgettet, og heller ikke paa det Tidspunkt forelaa der noget Forslag i den Retning. Angaaende de gentagne Henvisninger til Regeringens Forslag, saa mente Taleren ikke, at man paa nuværende Tidspunkt kunde have nogen som helst Mening om, hvorledes Forholdene vil komme til at ligge, og man kunde derfor ikke lægge disse Forslag til Grund for dette Budget. Naar Kendsgerningerne forelaa, var det tidsnok at beskæftige sig dermed.

Leonhard Hansen var ikke helt enig med H. P. Christensen deri. Naar man lagde et Budget, skulde man altid tage Hensyn til et for-

ventet Prisfald i det kommende Aar, og saa burde man lige saa godt regne med en forventet Stigning, og hvis Regeringens Forslag blev vedtaget, vilde Forsørgelsesvæsenets Budget stige paa alle Punkter. Saa sent som den 12. Marts havde Forsørgelsesvæsenet haft 339 Henvendelser om denne Hjælp, men i Dag over 1000.

J. C h r. M ø l l e r udtalte, at det ikke var helt rigtigt, at en Vedtagelse af Regeringens Forslag vilde gaa ud over Kommunerne, og det vidste Leonhard Hansen ogsaa. Aldersrenteforslaget vilde f. Eks. bevirke en Nedgang, og Sygekasseforslaget ligeledes. Men naar Leonhard Hansen erkendte, at der skulde tages Hensyn til en Nedgang i Pristallet, burde han have mødt med en Nedgang i sit Budget paa 17⁰%, og det var ikke sket. Taleren var overbevist om, at Forsørgelsesvæsenets Budget ikke vilde faa vanskeligt at holde i sin Helhed, for selv om der blev Overskridelse et enkelt Sted, vilde det kunne spares paa andre Poster.

B o r g m e s t e r e n henstillede, at man ikke kommer ind paa en Diskussion om selve Budgettet.

L e o n h a r d H a n s e n hævdede, at der paa Budgettet var en Nedgang paa Levnedsmiddeltkontoen og paa Hjælp til trængende paa ialt 50000 Kr., og det vilde give mindst 17% Nedsættelse. Hr. Møllers Udtalelser om, at Aldersrenteforslaget ikke vilde indvirke paa Forsørgelsesvæsenet, var desværre rigtige, idet de gamle Mennesker ikke kunde faa Hjælp derfra, men maatte nøjes med Sulteføde.

Forslaget toges tilbage.

6) *Forslag fra Leonhard Hansen og Bernt Jensen om, at der efter Konto II 6e (742) ind-*

sættes en ny Post, nemlig Understøttelse til fhv. Rengøringskone Christence Jacobsen 360 Kr.

Anbefalet af Budgetudvalget.

Vedtoges.

7) Forslag fra Leonhard Hansen og Bernt Jensen om, at Konto II 6f (743) forhøjes med 2000 Kr. til 6000 Kr.

Budgetudvalget kan ikke anbefale Forslaget.

Leonhard Hansen beklagede Budgetudvalgets Stilling hertil, men der var jo saa ikke andet at gøre end at tage Forslaget tilbage. Det var en udmærket Foranstaltning at sende de fattige Børn paa Ferieophold, og hvis man havde set disse Børn før og efter Opholdet derude, havde man næppe skaaret Beløbet ned. Selvfølgelig var Udvalget glad ved, at hele Bevillingen ikke var inddraget, men man forhindrede altsaa Udvalget i at tage saa mange Børn derud som ønskeligt.

H. P. Christensen gjorde opmærksom paa, at da Forslaget i sin Tid blev vedtaget, gjaldt det kun for Asylbørn, hvor Moderen maatte gaa paa Arbejde og ikke havde noget Sted at anbringe Børnene, mens Asylerne var lukkede. Det var dog vist ogsaa sket, at en Moder havde sendt sit Barn derud blot for at blive fri for at have det hjemme. Udgiften var det første Aar 1600 Kr. og var nu steget til 6000 Kr., og selvom det var en udmærket Foranstaltning, som man maatte ønske, at alle fattige Børn maatte faa Del i, saa vilde det blive en saa stor Udgift, at Kommunen ikke kan bære det. Derfor havde Budgetudvalget ment, at der maatte en Begrænsning til i Stedet for de stadige Udvidelser.

Leonhard Hansen erindrede ikke, hvor meget der medgik det første Aar, men det var vist ca. 3000 Kr. Institutionen blev oprettet for

Asylbørn, men man havde ikke paa langt nær kunnet tage alle disse, kun et Udvalg af de mest trængende. At der var sket Misbrug var vist nærmest Sladder. (H. P. Christensen: Jeg fører ikke Sladder!). Taleren havde absolut ikke villet beskylde H. P. Christensen for at løbe med Sladder; men selv om en Moder efter at have sendt sit Barn paa Landet opholdt sig et Par Timer ved Stranden, var der dog ikke noget saa forfærdeligt deri.

B o r g m e s t e r e n bemærkede, at da Leonhard Hansen havde erklæret, at han ikke sigtede nogen for at løbe med Sladder, var det overflødigt at paatale Udtrykket.

Forslaget toges tilbage.

8) *Forslag fra Leonhard Hansen og Bernt Jensen om, at Konto II 7 b (746) forhøjes med 2000 Kr. til 12000 Kr.*

Budgetudvalget kan ikke anbefale Forslaget.

L e o n h a r d H a n s e n pegede paa, at Budgetudvalget havde fundet Driften af det kommunale Herberg saa billig, at man mente, der var taget noget af Udgiften paa andre Konti. Det havde imidlertid ikke fundet Sted, men alligevel havde Budgetudvalget ment, at naar det kunde drives saa billigt, maatte det ogsaa kunne drives 2000 Kr. billigere. Det var naturligvis umuligt. Det havde været nødvendigt at ansætte en Opsynsmand mere, idet Forsørgelsesanstalten efterhaanden var gaaet over til at blive en ren Arbejdsanstalt, hvortil saa ogsaa kom Herberget. De to Opsynsmænd havde hidtil haft indtil 94 Timers Arbejde om Ugen, og det var næppe forsvarligt. Nu var man nede paa ca. 60 Timer, og man kunde vist næppe sætte dem op igen, saa der vilde her blive en Overskridelse. Men Udvalget maatte fralægge sig Ansvar et og lægge det over paa Budgetudvalget.

H. P. Christensen antog ikke, at Arbejdstiden var mere end 8 Timer om Dagen, saa den øvrige Tid var vel Vagttjeneste og ikke virkeligt Arbejde. Naar der fandtes en Forvalter og 2 Opsynsmænd, maatte det vist være tilstrækkeligt til ca. 100 Mand; man vilde næppe anvende mere i en privat Virksomhed. Angaaende hvem der har Ansaret for Budgettet, da havde Budgetudvalget efter bedste Overbevisning sat Forsørgelsesvæsenets Budget lige saa rigeligt som alle andre Budgetter, og hvis Byraadet vedtog det, maatte alle Medlemmer i Fællesskab have Ansaret derfor. Men Forsørgelsesudvalget var ikke kommen med den Nedgang, som man kunde vente. I 1924—25 var Pengehjælpen 117000 Kr., og i Aar ønskede Udvalget 110.000 Kr., saa hvorledes man end vendte og drejede det, blev der ikke nogen Nedgang i Forhold til Pristallet og Kronestigningen.

Leonhard Hansen hævdede, at naar alt andet gik ned, maatte Forsørgelsesvæsenets Udgifter stige, idet de, som ikke mere kunde klare sig paa anden Maade, vilde henvende sig dertil.

Borgmesteren gjorde opmærksom paa, at Forhandlingen drejede sig om Ansættelse af en Opsynsmand.

Leonhard Hansen svarede, at det var ikke det Spørgsmaal, H. P. Christensen var inde paa.

J. Chr. Møller mente, at Forsørgelsesvæsenet i hvert Fald kunde nedsætte sine Takster, for der var ingen Mening i at opretholde de samme Takster som for 2—3 Aar siden. Man maatte følge Pristallet her ligesom andre Steder, og naar man ikke vilde gøre det, kunde der sagtens bruges Penge.

Leonhard Hansen svarede, at de nuværende Takster var saa smaa, at de umuligt kunde leve af mindre; men hvis Byraadet vedtog, at de skal sættes ned, vilde Udvalget selvfølgelig følge Beslutningen.

H. P. Christensen gik ud fra, at det først og fremmest gjaldt om at skaffe Arbejde og dernæst at yde Støtte gennem Hjælpekassen for at holde Folk fri for Fattigvæsenet. Det Princip havde Aarhus Kommune ogsaa gennemført ved at sætte Nødhjælpsarbejder i Gang og yde store Bevillinger til Hjælpekassen. I 1914 var Fattigvæsenets Budget 376000 Kr., medens det nu var 1039000 Kr., saa det kunde ikke siges, at man havde været særlig karrig overfor denne Institution.

J. Chr. Møller pegede paa, at Leonhard Hansen glemte at nævne, hvad der udbetales til Beklædning, Brændsel og Husleje, saa det blev ikke saa lidt, og naar det var yngre Folk, kunde man vel nok forlange, at de bestiller noget og ikke udelukkende lever paa Kommunens Bekostning.

Leonhard Hansen var ikke af den Mening, at nogen til Stadighed skal leve af det offentlige, og Understøttelserne blev ydet med al mulig Kritik; men der fandtes f. Eks. kronisk syge, som ikke kunde komme i Sygskasse eller faa Invaliderente, og dem kunde man ikke lade sulte. Angaaende at de skal bestille noget, vilde Taleren med Glæde sende dem ud til Hr. Møller, hvis han kan skaffe dem Arbejde. Der fandtes i Byen 5000 Arbejdsløse, og de kunde ikke alle skaffe sig et Job engang imellem, og hvis det skete en enkelt Gang, blev det straks fradraget Understøttelsen. De af H. P. Christensen nævnte Tal fra

1914 var muligvis rigtige, men i 1914 var der maaske 200 understøttede mod nu 1000.

Borgmesteren bemærkede, at Leonhard Hansen nu havde haft Lejlighed til at fremstille sig som den eneste Barmhjertighedens Ridder i Aarhus Byraad.

Forslaget toges tilbage.

9) Forslag fra Leonhard Hansen, Bernt Jensen og N. C. Christiansen om, at der til Forandringer og Forbedringer ved Forsørgelsesanstalten stilles et Beløb paa 160000 Kr. til Raadighed saaledes, at alle paagældende Arbejder kan udføres kontinuerligt, og at de 160000 Kr. fordeles paa Forsørgelsesvæsenets Budget for 1927—28 og senere Aar.

Budgetudvalget kan ikke anbefale Forslaget men foreslaar, at det paa Budgettet under Konto II 4 c (734) opførte Beløb paa 30000 opføres under Konto XIX 7 som første Del af Udgift ved Ordning af Køkkenforholdene og Installation af Kedelanlægget til Centralvarmeanlæg i Forsørgelsesanstalten.

Leonhard Hansen udtalte sin Beklagelse over at maatte tage dette Forslag tilbage, som hele Udvalget var enigt om, idet de foreslaaede Forbedringer var i høj Grad nødvendige. Selvfølgelig vilde Taleren takke Budgetudvalget for, at Ordlyden var ændret, og Taleren opfattede det saaledes, at Forsørgelsesvæsenet udover de 30000 Kr. kunde anvende andre 30000 Kr. til Fortsættelse af Arbejdet. Men det blev muligvis nødvendigt at komme med Forslag igen inden næste Budgetbehandling.

Budgetudvalget Forslag vedtoges.

Ad Udgiftskonto IV.

1) Forslag fra Andr. Bitsch og Johanne Berg

om, at Konto IV 2 a 1 h (773) forhøjes med 1600 Kr. til 3200 Kr.

Anbefalet af Budgetudvalget, men saaledes, at Teksten »Arbejdsmand« ændres til »Ekstrahjælp«.

Vedtoges med den af Budgetudvalget foreslaaede Ændring.

2) Forslag fra Andr. Bitsch og Johanne Berg om, at Konto IV 2 c 1 (782) forhøjes med 3000 Kr. til 12000 Kr.

Budgetudvalget anbefaler, at det paa Budgettet opførte Beløb forhøjes med 2000 Kr. til Erhvervelse og Istandsættelse af den saakaldte „Gartner Petersens Have.“

Budgetudvalgets Forslag vedtoges.

3) Forslag fra Andr. Bitsch og Johanne Berg om, at Konto IV 2 c 2 (783) forhøjes med 1000 Kr. til 8000 Kr.

Budgetudvalget kan ikke anbefale Forslaget.

Andr. Bitsch udtalte ved 1. Behandling, at Aldersrentens Budget var ret kalkulatorisk i Aar, da der for Tiden var Forslag fremme om Ændringer i Loven. Men de af Udvalgets Flertal stillede Ændringer drejede sig om Administrationen af De gamles Hjem, og man kunde ikke komme igennem med de foreslaaede Beløb. Der var siden 1925 sket en betydelig Udvidelse af De gamles Hjem, hvorved ogsaa Administrationen blev dyrere. Taleren vilde alligevel tage Forslaget tilbage og saa haabe, at selv om der bliver Overskridelser paa disse Poster, vil der kunne spares saa meget paa andre Conti, at Budgettet kan holde.

Forslaget toges tilbage.

Ad Udgiftskonto VI.

Forslag fra Budgetudvalget om, at der efter Konto VI 5 l (925) optages en ny Post, nemlig

»Understøttelse til fhv. Rengøringskone K. Magnussen 500 Kr.«

Vedtoges.

Ad Udgiftskonto VII.

Forslag fra Sygehusudvalget om, at Konto VII 4 a, 4 b (1001) forhøjes med 10000 Kr. til 53000 Kr.

Budgetudvalget kan ikke anbefale Forslaget.

K. M o u s t e n udtalte, at der var visse Udgifter, som Udvalget og Byraadet ikke var Herre over, og dertil hørte Udgiften til Vedligeholdelse af Inventar. I indeværende Aar var der brugt 45000 Kr., og man kunde ikke klare sig med de foreslaaede 43000 Kr., særlig da Hospitalet var blevet udvidet, selv om Budgettet i sin Helhed maaske kunde holde. Men Taleren vilde tage Forslaget tilbage, da det jo var givet, at Budgetudvalget skal gaa af med Sejren.

Forslaget toges tilbage.

Ad Udgiftskonto VIII.

Forslag fra Brolægningsudvalget om, at der efter Konto VIII 2 a 4 (1097) opføres en Post, nemlig „Ombrolægning af Vesterbros Torv 50000 Kr.“

Anbefalet af Budgetudvalget.

Vedtoges.

Ad Udgiftskonto XI.

Forslag fra M. Brammer om, at Konto XI 4 a 12 c (1214) forhøjes med 600 Kr. til 1800 Kr.

Budgetudvalget kan ikke anbefale Forslaget.

M. B r a m m e r fandt det urimeligt, naar man ellers ikke rører ved Lønningerne, at skære en enkelt Funktionær ned. Vedkommende Dame, der bestyrer Børnetilsynets Kontor, blev ansat med en Løn af 1500 Kr., og da Arbejdet voksede meget stærkt, blev Lønnen i Fjor forhøjet til 1800

Kr. Nu skar man den ned til 1200 Kr., og det var ikke noget passende Vederlag for det Arbejde, der ydes. Det saa odiøst ud at nedsætte et eneste Menneske i Løn; men naar Budgetudvalget stillede sig saaledes, kunde det jo ikke nytte at fastholde Forslaget.

Forslaget toges tilbage.

Ad Udgiftskonto XII.

Forslag fra Brandkommissionen om, at Konto XII 1 a 4 forhøjes med 1650 Kr. til 7250 Kr.

Budgetudvalget kan ikke anbefale Forslaget.

Forslaget toges tilbage.

Ad Udgiftskonto XIX.

Forslag fra Johanne Berg og J. Perregaard om, at Konto XIX 6 m (1436) forhøjes med 2000 Kr. til 4000 Kr.

Anbefalet af Budgetudvalget.

Vedtoges.

Udgiftskonto II forhøjes herefter med 1360 Kr., Udgiftskonto IV med 3600 Kr., Udgiftskonto VI med 500 Kr., Udgiftskonto VIII med 50000 Kr. og Udgiftskonto XIX med 2000 Kr. Desuden udgaar paa Konto II 30000 Kr. og opføres paa Konto XIX.

Ellers vedtoges Budgettet, som blev gennemgaaet Post fra Post, i den Skikkelse, hvori det i Udkast forelaa fra Budgetudvalget, og det Beløb, der efter Hovedligningen vil være at ligne paa Formue og Lejlighed, kommer da til at udgøre 5.524.438 Kr. 44 Øre.

Det vedtoges for 1927—28 at fastsætte den i § 2 C i »Vedtægt for Ligning af personlig Kommuneskat i Aarhus Købstadskommune« ommeldte Procentdel, der vil være at lægge til det Beløb

som skal udskrives efter Formue og Lejlighed, til 5 0/0.

2. (J. Nr. 700—1926). Skrivelse fra Undervisningsministeriet angaaende Afskedigelse af Lærerinde Frk. Inger Jensen fra ³¹/₈ 1927.

Toges til Efterretning..

3. (J. Nr. 23³⁵—1926). Beretning om Brandvæsenet i 1925—26.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 71—1926). Fastsættelse af Promiller og skattefrit Fradrag i Henhold til Lov om kommunale Ejendomsskatter. — 2. Behandling (Side 291).

Indstillingen vedtoges.

- 5 (J. Nr. 655—1926), Indstilling fra Budgetudvalget vedrørende Udgifterne ved Ombygningen af Paviljonen i Riis Skov. (B. Side 341).

Udvalget indstiller, at Udgiften afholdes af Laanemidler og udredes af Kassebeholdningen.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 699—1926). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om Anlæg af Max Müllersgades Forlængelse til de Mezasvej. (Side 237).

Udvalget indstiller, at det omhandlede Gadeanlæg bringes til Udførelse, og at Udgiften, der er anslaaet til 13000 Kr., afholdes af Kontoen for Gadeanlæg paa Marselisborg.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 635—1926). Andragende fra Parcellforeningen for Matr. Nr. 51 af Markj. om, at Kommunen vil bekoste Anskaffelse af Navneskilte til Foreningens Veje.

Brolægningsudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

M. C. Falk oplyste, at det kun drejede sig om ca. 200 Kr., men for Konsekvensernes Skyld turde Udvalget ikke gaa med dertil. Derimod var

man villig til mod Betaling at opstille Skiltene, saa det kan blive ensartet.

Borgmesteren lovede, at dette Tilbud skulde blive meddelt Andragerne.

Kunde ikke bevilges.

8. (J. Nr. 698—1926). Indstilling fra Skattekontoret om, at der beregnes Strafrenter ved forsinket Indbetaling af faste Ejendomsskatter.

Tiltraadt af Budgetudvalget.

Borgmesteren oplyste, at der ved Lov af 20. April 1926 var givet Hjemmel til at beregne Straffrente af Ejendomsskatten, hvorfor man foreslog, at der ligesom ved personlige Skatter beregnes $1\frac{1}{2}$ % pr. Maaned.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 400²⁸—1926). Andragende fra Det danske Hospitalsfond i Hamborg om Tilskud.

Forsørgelsesudvalget foreslaar at bevilge 200 Kr.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 707—1926). Paakendelse af Klager over Rigsdagsvalglister.

Borgmesteren forelagde Udvalgets Afgørelse. Der forelaa 70 Klager. Af disse fandtes 13 paa Listerne. I nordre Kreds optoges 19, i Midterkredsen 16 og i Søndre Kreds 8, medens 14 ikke kunde optages paa Grund af ydet Fattighjælp.

Toges til Efterretning.
